

Õppekava lõpetamise tingimused: *Tunnetusõpetuse, loogika ja lugemispsühholoogia* õppekava lõpetamiseks tuleb kirjutada lõputöö. Lõputöö esitatakse teesidena. Selle maht on 10- 15 lk. Lõputöö kaitsmisele lubatakse õppija, kes on läbinud 16 EAP mahulise õppe. Õppekava läbimise kohta antakse Vabaaakadeemia Nord tunnistus.

Õppekavast on võimalik eraldi valida ka 1- 2 moodulit, mille läbimise kohta antakse samuti Vabaaakadeemia Nord tunnistus

I moodul: TUNNETUSÕPETUS

Ainekood: PFK 31	Aine nimetus: TUNNETUSÕPETUS	
Maht 4 EAP	Orienteeruv kontakttundide maht:	20 t.
Eesmärk:	<ul style="list-style-type: none"> • Anda ülevaade inimese tunnetustegevuse üldistest seaduspärasustest laiemas filosoofilises plaanis; • selgitada inimliku tunnetusvõime piire ja sellest tulenevaid tagajärgi teadusliku teadmise ulatusele ; • kujundada seisukohad tunnetusõpetuse järeltunde rakendamise võimalustest õppetöös. 	
Aine lühikirjeldus: (sh iseseisva töö sisu kirjeldus vastavuses iseseisva töö mahule)	<p>Tunnetusõpetuse funktsioonid filosoofia üldises struktuuris, subjekti ja objekti vahekorra erinevad käsitlusviisid ja sellest tulenevad järeltunded, realistlik ja konstruktivistlik lähenemine tunnetustegevusele ja teadmisele, konstruktivismi erinevad liigid (personaalne ja sotsiaalne) ning nende mõju õppeprotsessi tõlgendamisele, konstruktivistliku õppimiskäsitluse tugevad ja nõrgad küljed, inimliku tunnetusvõime piiratus kui konstruktivismi alus, aistingu, taju ja kujutlusega seotud huvitavamad rakenduslikud probleemid, optilised illusioonid ja nende näidete kasutamine õppetöös, mõtlemisprotsessi filosoofiline tõlgendus, mõtlemise kultuurisõltuvus, mõtlemise ja keele vahekord, lingvistilise relatiivsuse hüpotees.</p> <p>Iseseisva töö käigus koostavad õppijad portfoolio, mille eesmärgiks on välja töötada metoodilised materjalid kursuse sisu rakendamiseks praktilises õppetöös. Portfooliod laetakse üles e-õppe keskkonda Moodle, kus neid on võimalik kõigil õppijail täiendada ja alla laadida individuaalseks kasutamiseks.</p>	
Õpiväljundid:	Õppekursuse läbinu:	

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab inimlikku tunnetustegevust näha üldises filosoofilises plaanis ja mõistab selle piire; • tunneb erinevaid filosoofilisi lähenemisi tunnetusprotsessidele ja oskab anda neile kriitilise hinnangu; • rakendab kursusel omandatud teadmisi oma praktilises õppetöös ja kasutab kursusel loodud metoodilisi materjale.
Hindamisvorm:	Arvestus (osalemine e-õppe foorumites ja teemakohase portfoolio loomine)
Õppejõud:	Arne Rannikmäe, lektor
Ingliskeelne nimetus:	THEORY OF KNOWLEDGE
Eeldusaine:	-
Kohustuslik kirjandus:	<p>Grauberg E. Teadmine ja arvamus filosoofias. Teadmine, tõde ja vabadus: 30 aastat filosoofilisi mõtisklusi. Tln. 2004, lk. 204-216.</p> <p>Russell B. Uurimus tähendusest ja tõest. 1995. Lk. I-XVII, 327-339.</p> <p>Glaserfeld, E. von. An exposition of konstruktivism. Veebiaadress: http://www.oikos.org/constructivism.htm</p> <p>Saarinen E. Läänemaise filosoofia ajalugu tipult tipule. Sokratesest Marxini. 1996. lk. 103-152, 155-193, 197-220.</p> <p>Tulviste, P. Mõtlemise muutumisest ajaloos. Tln. 1984, lk. 48-69.</p> <p>Popper K.R. Teadmised ilma autoriteedita. Akadeemia, 1990, nr. 9. http://my.tele2.ee/indrme/popper.doc</p>
Asenduskirjandus: (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	<p>Roderick C. Theory of Knowledge. 1989.</p> <p>Meos I. Filosoofia põhiprobleemid. 1998.</p> <p>Kursuse materjal e-õppe keskkonnas</p>
Õppetöö vormid ja õppetöös osalemise nõuded	Loengud, seminarid - arutelud ja e-kursuse foorumid
Eksami/arvestuse sooritamisenõuded (sh eksamile/arvestusele pääsemise nõuded)	<p>Arvestus</p> <p>Arvestuse aluseks on osalemine e-õppe foorumites ja nõuetekohase portfoolio loomine</p>

Hindamise põhimõtted	Arvestuse aluseks on osalemine e-õppe foorumites ja nõuetekohase portfoolio loomine
Täiendav informatsioon kursuse sisu kohta.	

Õppeainet kureeriv üksus:	Filosoofia ja Psühholoogia Kool (lühend - FPK)
Kursuseprogrammi koostaja nimi:	Arne Rannikmäe, lektor
Allkiri:	
Kuupäev:	04.02.2011

Kursuseprogramm kinnitatud Vabaakadeemia Nord nõukogus

Kuupäev	10. 02. 2011.
FPK juhataja	Arne Rannikmäe
Allkiri	

II moodul: KÜSIMUSTE/VASTUSTE LOOGIKA JA ARGUMENTEERIMINE

Ainecode: PFK 32	Aine nimetus: KÜSIMUSTE/ VASTUSTE LOOGIKA JA ARGUMENTEERIMINE.	
Maht 4 EAP	Orienteeruv kontakttundide maht:	20 t.
Eesmärk:	<ul style="list-style-type: none"> • luua eeldused loogiliselt korrektseks argumenteerimiseks; • selgitada loogika võimalusi loogiliselt korrektse kriitilise mõtlemise arendamisel ja selle kasutusvõimalusi õppetöös ; • luua võimalused ainealaste metoodiliste materjalide loomiseks ja nende koondamiseks portfooliosse. 	
<p>Aine lühikirjeldus:</p> <p>(sh iseseisva töö sisu kirjeldus vastavuses iseseisva töö mahule)</p>	<p>Kursuse läbimisel saavad õppijad ülevaate loogika osast avalikus esinemises, õpetamisel/õppimisel, küsimuse/probleemi püstitamisel ja selle lahenduse argumenteerimisel</p> <p>Kursuse sissejuhatuses fokuseeritakse tähelepanu loogikale kui teadusele õigest mõtlemisest ning selle seotusest avaliku esinemise ja õppimisega. Edasi käsitletakse loogilise mõtlemise põhivorme - mõistet, otsustust, järeldust. Mõisteõpetuse juures keskendutakse defineerimise küsimustele, käsitletakse defineerimise eri viise. Edasi fokuseeritakse tähelepanu otsustus- ja järeldusõpetusele. Peatutakse teemal, mis on küsimus, mille poolest erineb see otsustusest, kuidas küsimust loogiliselt korrektselt püstitada. Ühe keskse küsimusena käsitletakse otsuse/otsustamise küsimust, mis on vahetult seotud ka õppijate teadmiste ja oskuste hindamisega. Millised on hindamisotsustuse loogilised põhjendused, kuidas jõutakse hideni. Edasi käsitletakse tõestuse ja argumentatsiooni küsimusi, fokuseerides tähelepanu argumenteerimise põhivõtetele. Analüüsitakse avaliku kõne liike ning demagoogia erinevaid võtteid.</p> <p>Iseseisva töö käigus koostavad õppijad portfoolio, mille eesmärgiks on välja töötada metoodilised materjalid kursuse sisu rakendamiseks praktilises õppetöös. Portfooliod laetakse üles e-õppe keskkonda Moodle, kus neid on võimalik kõigil õppijail täiendada ja alla laadida individuaalseks kasutamiseks.</p>	
Õpiväljundid:	<p>Õppekursuse läbinu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb formaalloogika põhimõisteid ja -reegleid; • teab, mis on loogiliselt korrektselt püstitatud küsimus 	

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab loogiliselt korrektselt küsimusi asetada ning nendele vastata; • oskab põhjendada oma tehtud otsuseid, sh. hindamisotsuseid • oskab argumenteerida põhivõtteid kasutades ja teab, kuidas argumentatsiooni rakendada ainealaste teemade puhul; • rakendab kursusel omandatud teadmisi oma praktilises õppetöös ja kasutab kursusel loodud metoodilisi materjale.
Hindamisvorm:	Arvestus (osalemine e-õppe foorumites ja teemakohase portfoolio loomine)
Õppejõud:	Ene Grauberg, Ph- D.
Ingliskeelne nimetus:	LOGIC OF QUESTIONS AND ARGUMENTATION
Eeldusaine:	-
Kohustuslik kirjandus:	Grauberg, E. <i>Loogika, keel ja mõtlemine</i> . Tallinn: TBE, 1996, lk. 5-103; 131- 137:
Asenduskirjandus: (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	Cothran, M. Traditional logic I. http://koolielu.ee/pg/info/readnews/77903
Õppetöö vormid ja õppetöös osalemise nõuded	Loengud, seminarid – ja arutelud
Eksami/arvestuse sooritamisnõuded(sh eksamile/arvestusele pääsemise nõuded) Hindamise põhimõtted	Arvestus Arvestuse aluseks on osavõtt vähemalt 80 % loengutest(20 % arvestusest) ja aktiivne osalemine seminarides/aruteludes(50 % arvestusest) ja nõuetekohase portfoolio(30 %) loomine

Täiendav informatsioon kursuse sisu kohta.	

Õppeainet kureeriv üksus:	Filosoofia ja Psühholoogia Kool (lühend - FPK)
Kursuseprogrammi koostaja nimi:	E. Grauberg
Allkiri:	
Kuupäev:	04.02.2011

Kursuseprogramm kinnitatud Vabaakadeemia Nord nõukogus

Kuupäev	10. 02. 2011.
FPK juhataja	A. Rannikmäe
Allkiri	

III moodul: LUGEMISPSÜHHOLOOGIA JA -TERAAPIA.

Ainekood: PFK 33	Aine nimetus: LUGEMISPSÜHHOLOOGIA JA -TERAAPIA	
Maht 8 EAP	Tundide maht Orienteeriv kontakttundide maht: 40 EAP	
Eesmärk:	<ul style="list-style-type: none"> • Käsitleda lugemispsühholoogia ainet nii kitsas (ontogeneetilises) kui laias (fülogeneetilises) aspektis; • tutvustada lugemise terapeutilisi võimalusi; • kaasa aidata lugemisõpetuse tõhustamiseks	
Aine lühikirjeldus: (sh iseseisva töö sisu kirjeldus vastavuses iseseisva töö mahule)	Anda ülevaade lugemisest kui psühholoogilisest ilmingust, mis on seotud inimese eripära, ta psüühilise seisundi, sotsiaalse olukorra ja ühiskonna arengutasemega ning võimalustest lugemise tõhustamiseks. Tuua esile eri liiki kirjanduse terapeutilisi kasutamisevõimalusi isiksuse korrigeerimiseks ja psüühilise pinge maandamiseks	
Õpiväljundid:	Õppekursuse läbinu: <ul style="list-style-type: none"> • teab lugemispsühholoogia ajalugu, lugemist mõjutavaid tegureid, võimalusi lugemise efektiivsemaks muutmiseks ja elementaarseid lugemisteraapia aluseid; • oskab praktiliselt orienteeruda kirjanduse psühholoogilises mõjus ja kasutada teatud ilukirjanduse liike (luulet, muinasjutte, huumorit jt.) psühholoogiliseks eneseabiks; • mõistab väärtustada psühholoogilisi teadmisi kirjanduse lugemisel ja selle mõjus inimpsüühikale.	
Hindamisvorm:	eksam	
Õppejõud:	Maria Teiverlaur, PhD	
Inglisekeelne nimetus:	READING PSYCHOLOGY AND -THERAPY	
Eeldusaine:	-	
Kohustuslik kirjandus:	Hennoste, M. 1996. Väike lugemisõpetus. Tallinn Bettelheim, B. 2007. Muinasjuttude võlujõud: muinasjuttude	

	<p>tähtsus ja tähendus. Tartu: Alex</p> <p>Eskor-Kiviloo, H. 1996. Luule terapeutilisest funktsioonist/Kirjandusteadus. Mõte ja ulm, rakendus ja uurimus. Tartu Ülikooli eesti kirjanduse õppetooli toimetised. I, 1996, lk. 68-78.</p>
<p>Asenduskirjandus:</p> <p>(üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)</p>	<p>Manguel, A.A. 1997. A history of reading. London.</p> <p>Lietz, P. 1996. Changes in reading comprehension across cultures and over time. Münster-New-York</p> <p>Jackson, N.E. 2001. Routes to reading success and failure. New York</p> <p>Loeser, F. 1980. Ratsionaalne lugemine. Tallinn</p> <p>Andrejva, O. 2006. Tehnika bōstrovo ztenija. Moskva.</p> <p>Tomusk, V. 1991. Kognitiivne stiil, tekst, mõistmine. Tallinn</p> <p>Lefcourt, H.M. 2001. Humor. The psychology of living buoyantly. New York[etc].</p> <p>Teiverlaur, M. 2007. Luuleteraapia. Tallinn: Külim.</p>
<p>Õppetöö vormid ja õppetöös osalemise nõuded</p>	<p>Loengud, seminarid- arutelud ja praktikumid</p>
<p>Eksami/arvestuse sooritamise nõuded</p> <p>(sh eksamile/arvestusele pääsemise nõuded)</p>	<p>Eksam</p> <p>Eksamile pääsemiseks on nõue osaleda 70% ulatuses praktikumidest ja seminaridest.</p>
<p>Hindamise põhimõtted</p>	<p>Antud aine teoreetiliste põhitõdede teadmine ja osalemine 70% ulatuses seminaridest ja praktikumidest</p>
<p>Täiendav informatsioon kursuse sisu kohta.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lugemispsühholoogia aine ja koht teaduste süsteemis. Lugemispsühholoogia tekkest ja arengust. 2. Lugemise oskust mõjutavad tegurid. Meetodeid lugeja arengutaseme mõõtmiseks. Lugemise protsess ja pilguväli. Häälega ja vaikne lugemine. 3. Lugemise funktsioonid ja eesmärgid. Motivatsiooni.

	<p>Hennekeni seadus.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Lugemistehnikad, -stiilid. Tekstide liigid, ülesehitus, arendustüübid, stiilid. Ideaaltekst. 5. Teksti mõistmine. Kintschi kontseptsioon. Otse-ja teisesuunasõnad. Insait lugemisel. 6. Traditsiooniline ja kiirlugemine. 7. Düsleksia. 8. Rubakini bibliopsühholoogiline teooria. 9. Lugejate tüpologiseerimine. 10. Lugemine düskomfortses situatsioonis. 11. Ilukirjanduse ja selle lai toimespekter psüühikale. Spetsiifilised ja mittespetsiifilised protsessid. Erinevate kirjandusliikide psühholoogilisest mõjust 12. Kognitsioon lugemisravis. Kujutlus. Metafoor. Isiksuse eripära, assotsatsioonid ja Ego kaitsemehhanismid lugemisel. 13. Luule toimest psüühikale: rütm, kognitsioon, riim. Isoprintsiip. 14. Muinasjuttude toimest vaimsele seisundile. Arhetüübid. Bettelheimi põhimõtteid. 15. Huumori lugemine ja selle mõjutegurid meie minale.
--	--

Õppeainet kureeriv üksus:	Filosoofia ja Psühholoogia Kool (lühend- FPK)
Kursuseprogrammi koostaja nimi:	Maria Teiverlaur, PhD
Allkiri:	
Kuupäev:	04.02.2011

Kursuseprogramm kinnitatud Praktilise Filosoofia Koolis (PFK)

Kuupäev	10. 02. 2011.
FPK juhataja	A. Rannikmäe
Allkiri	